

Víte, jaké svátky vyplňovaly zimní čas? Jak je naši předkové prožívali a jaké tradice dodržovali?

Pojďte s námi zjistit, jaké byly zvyky, když měl svátek...

SV. ŘEHOŘ

Kdy má svátek sv. Řehoř?

Kdo byl sv. Řehoř?

Komu je sv. Řehoř patronem?

Podle starého církevního kalendáře připadal svátek na 12. března a k tomuto datu je vázána řada tradic. Protože tento den je součástí postní doby, byla světcova památka přeložena na 3. září, což je datum, kdy se stal Řehoř papežem.

Je patronem zpěváků, hudebníků, studentů a učitelů.

Co má sv. Řehoř společného s hudbou?

Sv. Řehoř byl rodilým Římanem a patricijem. V souladu s dobovými zvyklostmi zastával díky svému původu několik let úřad římského prefekta. Když oslavil 35. narozeniny, zřekl se světského života a stal se řeholníkem. Většinu majetku zděděného po otci věnoval na zakládání klášterů. Vzdělaný a organizačně zdatný Řehoř byl roku 590 zvolen papežem a je považován za jednoho ze čtyř největších západo-křesťanských církevních otců. Byl prvním papežem, který sám sebe nazýval pouhým „služebníkem služebníků Božích“. Jeho velké srdce se projevovalo v soucitu s potřebnými, kterým rozdával pomoc. Např. denně k sobě zval na večeri 12 nejchudších.

Sv. Řehoř (lat. *Gregorius*) upravil formu římské liturgie a hudby. Je po něm pojmenován tzv. gregoriánský chorál — jednohlasý latinský zpěv bez doprovodu nástrojů užívaný při obřadech římskokatolické církve.

Poslechni si ukázk
gregoriánského
chorálu. Jaký pocit
v tobě vyvolává?

Jaké zvyky se
dodržovaly?

Na sv. Řehoře se konaly žákovské kolední obchůzky dětí v doprovodu učitele. Chlapci byli přestrojeni za „řehořské vojáky“, měli dřevěné meče, napodobeniny vojenských čepic, prapory, bubeníka apod. Před staveními odříkávali říkanky a vyzývali rodiče, aby děti posílali do školy. Za svá vystoupení dostávali výslužku, která sloužila také k vylepšení příjmu učitele.

V některých krajích se konaly tzv. svatořehořské voračky. Mládež se sešla na návsi a tam jednomu z nich tělo obtočili dlouhou slámou a na hlavu nasadili špičatou čepici ze slámy. Maškara měla obličej zakrytý škraboškou, nebo alespoň začerněný. Průvod procházel společně vesnicí za doprovodu hudby a zpěvu a zastavoval se před každým stavením s přáním bohaté úrody a plodnosti. Hospodyně si měla s maškrou zatančit a obdarovat ji výslužkou.

„... přejeme vám, aby
vám Pán Bůh toto léto
udělil hojnost obilí na
polích, mnoho mandel
v stodolách, mnoho set
korců na sýpce,...“

V úryvku z „voraček“
jsou slova vyjadřující
množství. Doplň podle
údajů v tabulce
vhodná čísla do vět.

..... mandely do kopy.

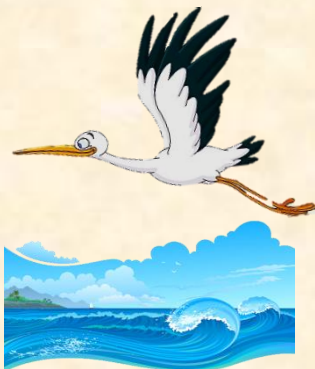
..... tuctů do kopy.

..... žejdlíků do korce.

tucet	= 12 ks
mandel	= 15 ks
kopa	= 60 ks
korec	= 93 a ½ litru
žejdlík	= ½ litru

Správná odpověď: 4 mandely, 5 tuctů, 187 žejdlíků

Doplň podle
obrázků pranostiku,
která se vztahuje
k svátku sv. Řehoře?

Na svatého Řehoře letí přes,
..... hubu, líný, který